

Koti ja perhe

Lapsiperheen etuudet ja asumisen tuet

Lyhyesti ja selkeästi

Sisällys

Koti ja perhe	1
Tukea lapsiperheelle	2
Kuka voi saada lapsiperheen tukia?	2
Ennen kuin lapsi syntyy	3
Kun lapsi syntyy	4
Tuki adoptiovanhemmille	6
Kela-kortti	6
Lapsilisä	6
Lastenhoidon tuet	7
Jos lapsi sairastuu	8
Elatustuki	9
Hakeminen ja maksaminen	10
Tukea asumiseen	11
Kuka voi saada yleistä asumistukea?	11
Paljonko voit saada yleistä asumistukea?	12
Asumistuen laskeminen	14
Hakeminen ja maksaminen	15
Kela palvelee	16
Ilmoita muutoksista	17
Muutoksenhaku Kelan päätökseen	17
Yhteystietoja	17

Koti ja perhe

Tässä esitteessä kerrotaan, mitä rahallista tukea Kela antaa lapsiperheelle ja asumiseen.

Lapsiperheen tuet kuuluvat kaikille lapsiperheille. Asumisen tukiin vaikuttaa muun muassa tulojen määrä, ja niitä saavat vain pienituloiset.

Kela myöntää tukea vain hakemusten perusteella, joten kaikkia tukia täytyy hakea Kelasta. Voit hakea tukia internetin kautta tai hakulomakkeilla.

 www.kela.fi/asiointi

Kelan tukien perusteet on määritelty laissa. Kun Kela päättää tukien myöntämisestä, jokaisen hakijan elämäntilanne käsitellään yksilöllisesti.

Hakijoiden elämäntilanne ja tuen tarve voivat olla hyvin erilaisia. Siksi myös tukien määrä vaihtelee.

Tässä esitteessä kerrotaan pääasiat lapsiperheen tuista ja asumistuista vuonna 2015. Esitteessä kerrotut asiat ovat voimassa 1.1.2015 tilanteen mukaisesti. Mukana ei ole kaikkia tukien yksityiskohtia.

Tukien tarkat määrät ja tuloajat ovat erillisessä liitteessä, jonka voit tulostaa verkosta www.kela.fi/lapsiperheet ja www.kela.fi/asumistuki tai pyytää Kelan toimistosta.

Lisätietoa palveluista

Muita kotiin ja perheeseen liittyviä Kelan tukia ovat esimerkiksi

- sairastamiseen liittyvät korvaukset
- opiskelijan saamat tuet
- asevelvollisen saamat tuet
- työttömyysturva.

Ne on esitelty omissa esitteissään.

Lapsiperheille tärkeistä kunnan palveluista, kuten päivähoidosta, koulusta ja vuokra-asunnoista, saat tietoa oman kuntasi verkkosivuilta tai kunnanvirastosta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta saat tietoa oman kuntasi neuvolasta ja terveyskeskuksesta.

Selkokieltä

Tämä esite on tehty yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa. Selkokeskus on antanut esitteelle selkoesitteen tunnuksen. Se on merkki siitä, että esite on helppo lukea.

SELKOESITE

Tukea lapsiperheelle

Kela maksaa rahallista tukea lapsiperheelle äidin raskausajasta alkaen. Kelan tuen avulla vanhemmat voivat olla lapsensa kanssa tärkeiden ensimmäisten kuukausien aikana. Myöhemmin Kela tukee lapsen hoitoa ja lapsesta aiheutuvia menoja.

Kelan tukia lapsiperheille ovat

- äitiysavustus
- vanhempainpäivärahat
- lapsilisä
- lastenhoidon tuet
- sairaan ja vammaisen lapsen tuet
- elatustuki.

Vanhempainpäiväraha on yhteinen nimitys tuille, joita ovat:

- äitiysraha
- erityisäitiysraha
- isyysraha
- vanhempainraha.

Kuka voi saada lapsiperheen tukia?

Voit saada Kelan lapsiperheen tukia, kun kuulut Suomen sosiaaliturvaan ja asut Suomessa vakinaisesti. Joskus tukia voivat saada myös muut Suomessa työskentelevät henkilöt.

Jos olet asunut ulkomailla tai muuttamassa ulkomaille, tarkista Kelasta sosiaaliturvasi. Muutto Suomeen tai Suomesta pois voi vaikuttaa Kelan maksamiin tukiin.

Ennen kuin lapsi syntyy

Raskaustodistus

Kun epäilet olevasi raskaana, ota yhteys kunnan äitiysneuvolaan. Äitiysneuvolan palvelut ovat maksuttomia. Saat neuvolasta hyviä neuvoja raskausaikaa ja synnytystä varten. Lisäksi neuvolassa seurataan äidin ja sikiön terveydentilaa.

Äidin täytyy käydä lääkärintarkastuksessa raskauden alussa ennen viidettä raskauskuukautta. Tarkastuksessa saat raskaustodistuksen. Tarvitset todistuksen, kun haet Kelasta tukea.

Äitiysavustus

Voit hakea äitiysavustusta, kun raskaus on kestänyt 5 kuukautta. Voit valita äitiyspakkauksen tai 140 euron verottoman rahasumman. Äitiyspakkauksessa on vauvan vaatteita ja hoitotarvikkeita.

Äitiysraha

Äiti jää äitiysvapaalle viimeistään 30 arkipäivää ennen laskettua synnytysaikaa. Tällöin äiti saa äitiysrahaa. Rahaa maksetaan 105 arkipäivää eli noin 4 kuukautta.

Äiti voi jäädä äitiysvapaalle aikaisintaan 50 arkipäivää ennen laskettua synnytysaikaa. Äiti saa tällöin äitiysrahansa aikaisemmin.

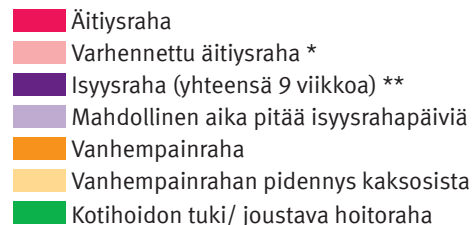
Hae äitiysrahaa viimeistään 2 kuukautta ennen laskettua synnytysaikaa.

Muista ilmoittaa työnantajalle äitiysvapaasta 2 kuukautta ennen sen aloittamista.

Erityisäitiysraha

Jos joudut työssäsi alttiiksi säteilylle, kemiallisille aineille tai tarttuvalla taudille, voit jäädä pois työstä heti, kun raskaus on todettu. Saat siltä ajalta erityisäitiysrahaa.

PERHE-ETUUDET LAPSEN SYNTYESSÄ JA KASVAESSA

* 50 tai 30 päivää ennen laskettua aikaa ** voidaan pitää osissa

Kun lapsi syntyy

Lapsen syntymän jälkeen äiti ja isä saavat olla lapsen kanssa kotona. Kela maksaa tältä ajalta rahallista tukea, joka turvaa perheen tulot.

Äitiysraha

Lapsen syntymän jälkeen äidin äitiysloma jatkuu noin 3 kuukautta. Äitiysraha maksetaan äidille tämän ajan.

Isyysraha

Isä voi pitää vapaata yhteensä enintään 54 arkipäivää eli noin 9 viikkoa. Tästä 1–18 arkipäivää eli 3 viikkoa voit olla kotona äidin kanssa samaan aikaan.

Loput vapaasta voit pitää sen jälkeen, kun vanhempainrahan saaminen on loppunut. Voit pitää vapaan kerralla tai jakaa sen jaksoihin.

Jos olet jo pitänyt 18 arkipäivää vapaata, voit vielä pitää 36 arkipäivää. Jos et ole vielä pitänyt yhtään vapaata, voit pitää kaikki 54 arkipäivää vapaata.

Isyysvapaa pidetään, ennen kuin lapsi on 2 vuotta. Isyysvapaan ajalta saat Kelasta isyysrahaa. Saat rahaa, jos asut yhdessä lapsen äidin kanssa.

Hae isyysrahaa viimeistään 2 kuukauden kuluessa siitä, kun lapsi on täyttänyt 2 vuotta.

Ilmoita työnantajalle isyysvapaasta 2 kuukautta ennen vapaan alkua. Jos vapaasi on enintään 12 arkipäivää, ilmoita siitä kuukausi etukäteen.

**Lisätietoja
puhelinnumerosta
020 692 206
ma–pe klo 8–18**

Vanhempainraha

Vanhempainvapaalle voi jäädä joko äiti tai isä. Isä ja äiti voivat olla vapaalla myös vuorotellen. Vanhempainvapaa kestää 158 arkipäivää eli noin puoli vuotta.

Kela maksaa vanhempainvapaan ajalta vanhempainrahaa vanhemmalle, joka hoitaa lasta.

Kun vanhempainraha päättyy, lapsi on noin 9 kuukauden ikäinen. Jos perhe saa kaksoset, Kela maksaa vanhempainrahaa 60 arkipäivää lisää.

Äidin täytyy käydä synnytyksen jälkeen lääkärintarkastuksessa ja toimittaa Kelaan jälkitarkastustodistus. Kela tarvitsee todistuksen, että se voi maksaa vanhempainrahaa.

Hae vanhempainrahaa kuukausi ennen vapaan aloittamista.

Isä ja äiti voivat myös tehdä osa-aikatyötä ja hoitaa lasta vuorotellen. Tältä ajalta Kela maksaa osittaista vanhempainrahaa kummallekin.

Paljonko tukea saa?

Äitiysraha, erityisäitiysraha, isyysraha ja vanhempainraha lasketaan samalla tavalla. Nämä tuet lasketaan yleensä työtulojen mukaan.

Tuki on aina pienempi kuin palkka, yleensä noin 70 % tuloista.

Laske oman tukesi määrä laskurilla.
www.kela.fi/laskurit

Tuki maksetaan arkipäiviltä. Arkipäiviä ovat päivät, joihin kuuluu myös lauantai.

Jos saat vanhempainvapaan ajalta palkkaa, Kela maksaa tuen työnantajallesi.

Tukeen vaikuttaa myös se, jos olet opiskellut tai ollut sairaana tai työttömänä. Pienin tuki on noin 600 euroa kuukaudessa. Esimerkiksi opiskelija saa tämän verran tukea.

Vanhempainpäivärahat ovat verotettavaa tuloa. Veroa pidätetään verokortin mukaan.

Työntekijälle kertyy eläkettä ja vuosilomaa, kun hän on äitiysvapaalla, isyysvapaalla tai vanhempainvapaalla.

**Kysy neuvoa verkossa
Kela-Kertulta
www.kela.fi/lapsiperhe**

Tuki adoptiovanhemmille

Kela tukee adoptiolapsen vanhempia lähes samalla tavalla kuin biologisia vanhempia. Adoptiovanhemmat eivät voi saada äitiysrahaa, mutta he saavat vanhempainrahaa tavallista pidempään. Vanhempainraha maksetaan siitä päivästä alkaen, kun saat adoptiolapsen hoitoosi.

Adoptiolapsen isä voi pitää isyysvapaata kuten muutkin isät.

Jos adoptoit lapsen ulkomailta, voit hakea Kelasta rahallista tukea adoption kustannuksiin.

Kela-kortti

Kun lapsi syntyy Suomessa, tieto siitä menee sairaalasta väestörekisteriin ja sieltä Kelaan.

Lapsi saa henkilötunnuksen. Nimenannon jälkeen Kela lähettää kotiin Kela-kortin eli sairausvakuutuskortin.

Lapsilisä

Kela maksaa jokaisesta lapsesta lapsilisää sen kuukauden loppuun, jolloin lapsi täyttää 17 vuotta.

Lapsilisää maksetaan lapsien määrän mukaan:

- Ensimmäisestä lapsesta 95,75 e/kk
- Toisesta lapsesta 105,80 e/kk
- Kolmannesta lapsesta 135,01 e/kk
- Neljännestä lapsesta 154,64 e/kk
- Viidennestä ja jokaisesta seuraavasta lapsesta 174,27 e/kk.

Yksinhuoltaja saa korotuksen, joka on 48,55 euroa kuukaudessa jokaisesta lapsesta.

Lapsilisä on verotonta tuloa.

Lapsilisä maksetaan yleensä äidille tai isälle tai muulle huoltajalle.

Voit hakea lapsilisää joko erikseen tai samalla, kun haet vanhempainpäivärahoja.

Lastenhoidon tuet

Vanhempainvapaan jälkeen voit

- hoitaa lasta kotona ja saada kotihoidon tukea
- järjestää lapselle yksityisen päivähoiton ja saada kotihoidon tai yksityisen hoidon tukea
- tehdä töitä enintään 30 tuntia viikossa ja saada joustavaa hoitorahaa
- laittaa lapsen kunnalliseen päivähoidon.

Hoitovapaa

Vanhempainvapaan jälkeen isä tai äiti voi jäädä hoitamaan lasta palkattomalle hoitovapaalle, kunnes lapsi täyttää 3 vuotta.

Ilmoita työnantajalle hoitovapaasta viimeistään 2 kuukautta ennen sen alkamista.

Kotihoidon tuki

Lasten kotihoidon tukea voi hakea, jos isä tai äiti hoitaa kotona alle 3-vuotiaista lasta.

Hoitaja voi olla myös joku muu, esimerkiksi isovanhempi tai palkattu hoitaja. Kotihoidon tukea ei voi saada, jos lapsi on kunnan päivähoitossa.

Kotihoidon tukeen kuuluu hoitoraha ja hoitolisä.

Lyhenne e/kk tarkoittaa euroa kuukaudessa.

Hoitoraha on

- 342,53 e/kk yhdestä alle 3-vuotiaasta
- 102,55 e/kk jokaisesta muusta alle 3-vuotiaasta lapsesta
- 65,89 e/kk yli 3-vuotiaista, alle kouluikäisistä lapsista.

Hoitolisää saa vain yhdestä lapsesta, ja se on enintään 183,31 e/kk. Hoitolisän määrä riippuu vanhempien tuloista.

Kotihoidon tuki on verotettavaa tuloa.

Kotikuntasi saattaa maksaa kuntalisää. Kysy lisätietoja kotikunnasta tai Kelasta.

Yksityisen hoidon tuki

Voit saada yksityisen hoidon tukea, jos lastasi hoitaa palkattu hoitaja tai yksityinen päivähoitopaikka. Lapsen täytyy olla alle kouluikäinen. Tukea ei voi saada, jos lapsi on kunnan päivähoitossa.

Tukeen kuuluu hoitoraha, joka on 174,38 e/kk lasta kohti. Sen lisäksi voit saada hoitolisää enintään 146,64 e/kk lasta kohti. Hoitolisän määrä riippuu tuloista. Kela maksaa tuen palkatulle hoitajalle tai päivähoitopaikkaan. Yksityisen hoidon tuki on verotettavaa tuloa.

Laske kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen määrä laskurilla. www.kela.fi/laskurit

Joustava hoitoraha

Voit tehdä töitä 30 tuntia viikossa tai vähemmän ja hoitaa lopun aikaa lastasi. Tällöin saat vähemmän palkkaa, mutta saat Kelasta joustavaa hoitorahaa.

Kela maksaa joustavaa hoitorahaa alle 3-vuotiaasta lapsesta.

Isä ja äiti voivat molemmat saada joustavaa hoitorahaa. Heidän pitää kuitenkin olla pois työstä ja hoitaa lasta eri aikaan. Esimerkiksi isä voi olla töissä eri päivinä kuin äiti.

Joustavaa hoitorahaa maksetaan työajan mukaan.

Hoitoraha voi olla joko 244,18 e/kk tai 162,78 e/kk riippuen siitä, kuinka paljon keskimäärin työskentelet viikossa. Varmista työaikaa koskevat rajat Kelan sivulta:

kela.fi/joustavahoitoraha.

Kela maksaa joustavaa hoitorahaa kerrallaan vain yhdestä lapsesta. Joustava hoitoraha on verotettavaa tuloa.

Osittainen hoitoraha

Voit saada osittaista hoitorahaa, kun teet töitä enintään 30 tuntia viikossa lapsen hoidon vuoksi. Kela maksaa osittaista hoitorahaa koulussa 1. ja 2. luokalla olevasta lapsesta.

Osittainen hoitoraha on 98,09 e/kk, ja se on verotettavaa tuloa.

Jos lapsi sairastuu

Jos lapsesi sairastuu, voit viedä hänet esimerkiksi terveyskeskukseen tai yksityiselle lääkärille. Kela korvaa osan yksityisen lääkärin maksuista. Lisäksi Kela korvaa osan lääkkeiden hinnasta. Terveyskeskuksen hoitoja Kela ei korvaa.

Tilapäinen hoitovapaa alle 10-vuotiaan sairastuessa

Jos alle 10-vuotias lapsi sairastuu äkillisesti, voit jäädä pois työstä hoitamaan häntä. Tätä kutsutaan tilapäiseksi hoitovapaaksi. Voit hoitaa lasta enintään 4 päivää. Työnantajan ei tarvitse maksaa palkkaa tilapäisen hoitovapaan ajalta.

Vaikeasti sairaan ja vammaisen lapsen hoitaminen

Kela tukee vaikeasti sairaan tai vammaisen lapsen hoitoa.

Kelan tukia ja palveluita ovat:

- erityishoitoraha vanhemmalle, joka hoitaa alle 16-vuotiasta lasta
- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- Kelan lääkinnällinen kuntoutus.

Elatustuki

Jos vanhemmat eroavat, lapset jäävät usein toiselle vanhemmista. Toinen maksaa lapsesta elatusapua. Häntä kutsutaan elatusvelvolliseksi.

Joskus elatusvelvollinen ei maksa elatusapua tai elatusvelvollista vanhempaa ei ole. Tällöin Kela voi maksaa elatustukea vanhemmalle, joka hoitaa lasta.

Kela maksaa elatustukea, jos

- elatusvelvollinen vanhempi ei ole maksanut elatusapua
- elatusapu on pienempi kuin elatustuki elatusvelvollisen taloudellisen tilanteen vuoksi.
- lapsen adoptoi vain yksi vanhempi
- avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen isyyttä ei ole vahvistettu
- lapsen isyys on vahvistettu, mutta elatusapua ei ole voitu vahvistaa samalla.

Elatustuki on 155,17 e/kk lasta kohti. Elatustuki on verotonta.

Tietoa elatusvelvolliselle

Jos Kela maksaa elatustukea, se perii elatusvelvolliselta maksamatta jääneet elatusavut. Niitä kutsutaan elatusapuvelaksi.

Jos et pysty maksamaan elatusapuvelkaa Kelalle rahatilanteesi takia, voit hakea maksuvapautusta Kelasta.

Hakeminen ja maksaminen

Voit hakea kaikkia Kelan lapsiperheen etuuksia internetissä osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Voit hakea etuuksia myös hakulomakkeilla, joita saa Kelan internetsivuilta osoitteesta

 www.kela.fi/lomakkeet

Saat hakulomakkeita myös Kelan toimistoista.

- Toimita hakulomakkeet Kelan toimistoon.
- Tarkista hakuajat.
- Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä hakemuksessa pitää olla.

 Kysy Kela-Kertulta neuvoa verkossa
www.kela.fi/kysy-kelasta

 Lisätietoja puhelinnumerosta
020 692 206
ma–pe klo 8–18

 Saat lisätietoja myös Kelan toimistosta

Tukien maksaminen

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin tukea koskevan päätöksen. Päätökseen on merkitty tuen suuruus ja perustelut. Saat päätöksen myös, jos se on kielteinen.

Kela maksaa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahat äidin tai isän tilille. Maksu tulee tilille jälkikäteen yleensä neljän viikon välein.

Lapsilisä tulee äidin, isän tai muun huoltajan tilille yleensä joka kuukauden 26. päivänä. Jos pankit ovat silloin kiinni tai maksupäivä on pyhäpäivän jälkeen, lapsilisä tulee tilille jo aikaisemmin.

Tukea asumiseen

Kelan asumisen tuet ovat

- yleinen asumistuki
- opintotuen asumislisä
- eläkkeensaajan asumistuki
- sotilasavustuksen asumisavustus asevelvollisuutta suorittavalle.

Tässä esitteessä esitellään yleinen asumistuki.

Kuka voi saada yleistä asumistukea?

Kela maksaa yleistä asumistukea asumisesta aiheutuviin menoihin. Voit saada yleistä asumistukea, jos olet pienituloinen ja asut vakinaisesti Suomessa. Tukea voidaan maksaa yhdelle henkilölle tai ruokakunnalle.

Ruokakunta tarkoittaa samassa asunnossa pysyvästi asuvia henkilöitä. Tavallisesti ruokakunta on aviopari, avopari tai perhe. Myös yksi henkilö voi olla ruokakunta.

Yleistä asumistukea voi saada vuokra-asuntoon, osaomistusasuntoon, asumisoikeusasuntoon tai omistusasuntoon eli omakotitaloon tai osakeasuntoon.

- **Vuokra-asunto:** Voit saada asumistukea vuokraan sekä vesi- ja lämmitysmaksuihin, jos ne maksetaan erikseen.
- **Omakotitalo:** Asumismenoina otetaan huomioon kiinteistön hoitomenot sekä osa asuntolainojen koroista.
- **Osake-asunto:** Asumismenoja ovat vastike, erikseen maksetut vesi- ja lämmitysmaksut sekä osa asuntolainojen koroista.
- **Asumisoikeusasunto:** Asumismenoja ovat käyttövastike, erikseen maksetut vesi- ja lämmitysmaksut sekä osa asumiseen liittyvien lainojen koroista.
- **Osaomistusasunto:** Asumismenoja ovat vuokra ja erikseen maksetut vesi- ja lämmitysmaksut.

Asumismenot

Vesimaksu hyväksytään asumismenoksi, jos maksat sitä erikseen vuokran tai vastikkeen lisäksi. Vesimaksuna hyväksytään 19 euroa henkilöä kohti kuukaudessa.

Lämmityskulut hyväksytään asumismenoiksi, jos maksat niitä erikseen vuokran tai vastikkeen lisäksi. Lämmityskuluina hyväksytään 41 euroa kuukaudessa, jos ruokakunnassa on yksi henkilö. Jos ruokakuntaan kuuluu useampi henkilö, lämmityskuluihin lisätään 14 euroa jokaista lisähenkilöä kohden.

Jos asut omakotitalossa, asumismenoina hyväksytään vedestä, lämmityksestä ja muista omakotitalon kuluista aiheutuvat menot eli hoitomenot. Hyväksyttävien hoitomenojen suuruus on määritelty laissa.

Jos sinulla on asuntolainaa, asumismenoiksi hyväksytään 73 % eli lähes kolme neljäsosaa lainojen koroista.

Paljonko voit saada yleistä asumistukea?

Asumistuki voi olla korkeintaan 80 % eli neljä viidesosaa asumismenoista. Maksat siis itse asumismenoistasi aina vähintään 20 % eli yhden viidesosan. Asumistukea ei kuitenkaan makseta kaikista asumismenoista,

vaan laissa määriteltyjen hyväksyttävien asumismenojen mukaan.

Hyväksyttävälle asumismenoille on asetettu enimmäismäärät eli enimmäisasumismenot.

Jos hyväksyttävät asumismenot ylittävät enimmäisasumismenot, lasketaan tuen määrä enimmäisasumismenojen mukaan.

Enimmäisasumismenoihin vaikuttavat asunnossa asuvien aikuisten ja lasten lukumäärä sekä asunnon sijaintikunta.

Lisätietoja
puhelinnumerosta
020 692 201
ma–pe klo 8–18

Kelan verkkosivuilta
www.kela.fi/asumistuki

ja Kelan toimistosta

Asunnon sijainti

Kunnat on jaettu neljään kuntaryhmään asumisen kalleuden mukaan. Ensimmäiseen kuntaryhmään kuuluu Helsinki. Siellä asuminen on kalleinta, joten siellä saa suurempaa asumistukea. Toiseen kuntaryhmään kuuluvat Espoo, Vantaa ja Kauniainen.

Kolmanteen kuntaryhmään kuuluvat Hyvinkää, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kerava, Kirkkonummi, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Nokia, Nurmijärvi, Oulu, Pori, Porvoo, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sipoo, Siuntio, Tampere, Turku, Tuusula, Vaasa ja Vihti.

Neljänteen kuntaryhmään kuuluvat kaikki muut kunnat.

Esimerkki 1

Maija asuu vuokra-asunnossa Helsingissä. Hän maksaa vuokraa 800 e/kk. Yhden hengen ruokakunnassa enimmäisasumismenoina voidaan Helsingissä hyväksyä 508 e/kk. Asumistuki lasketaan enimmäisasumismenojen mukaan, eikä Maijan maksaman vuokran eli 800 euron perusteella.

Esimerkki 2

Helli asuu Kemissä alivuokralaisena. Hän maksaa vuokraa 291 e/kk. Yhden hengen ruokakunnassa enimmäisasumismenoina voidaan Kemissä hyväksyä 362 e/kk. Asumistuki lasketaan Helliin maksaman vuokran eli 291 euron perusteella, koska vuokran määrä ei ylitä enimmäisasumismenoja.

Perusomavastuu

Ennen kuin lopullinen asumistuki on selvillä, asumismenoista vähennetään perusomavastuu.

Perusomavastuun määrään vaikuttavat ruokakunnan

- bruttotulot kuukaudessa
- aikuisten ja lasten lukumäärä.

Mitä suuremmat tulot ovat, sitä suurempi on omavastuuosuus. Jos tulot ovat hyvin pienet, perusomavastuuta ei tule lainkaan.

Bruttotulot ovat tuloja, joista ei ole vähennetty veroja.

Tulot

Asumistuen määrään vaikuttavat:

- ansiotulot, esimerkiksi palkkatulo
- pääomatulot, esimerkiksi vuokratulot ja talletusten korot
- useat sosiaalietuudet, esimerkiksi työmarkkinatuki ja sairauspäiväraha.

Asumistuen määrään eivät vaikuta:

- tietyt sosiaalietuudet, esimerkiksi toimeentulotuki, opintoraha, lapsilisä tai omaishoidon tuki
- ruokakunnan alaikäisen lapsen tulot
- satunnaiset tulot, kuten perintö tai lahja.

Saat lisätietoa tulojen vaikutuksesta asumistuen määrään Kelan verkkosivuilta: www.kela.fi

Asumistuessa tulee 1.9.2015 voimaan ansiotulovähennys.

Ansiotulovähennys tarkoittaa, että asumistukea laskettaessa jokaisen ruokakuntaan kuuluvan henkilön yhteenlasketuista ansio- ja yrittäjätuloista vähennetään 300 euroa kuukaudessa. Tätä summaa ei huomioida laskettaessa asumistuen määrää.

Asumistuen laskeminen

Asumistuki lasketaan seuraavasti: Asumismenoista vähennetään ensin perusomavastuuosuus. Asumistuki on 80 % jäljelle jäävästä summasta.

Esimerkki

Jaakko asuu yksin Turussa vuokra-asunnossa. Asunnon vuokra on 700 e/kk. Jaakon bruttotulot ovat 705 e/kk.

Laskelma:

- Tulojen pienuuden takia perusomavastuuta ei ole.
- Enimmäisasumismenot Turussa yksinasuvalle ovat 411 e/kk.
- Asumistuki lasketaan enimmäisasumismenojen mukaan, eikä Jaakon maksaman vuokran eli 700 euron perusteella.
- Jaakon asumistuki on 80 % enimmäisasumismenoista eli $411 \times 0,80 = 328,80$ e/kk.
- Jaakko maksaa asumisesta itse $700 - 328,80 = 371,20$ e/kk.

Kokeile Kelan laskuria

Kelan verkkosivuilla on laskuri, jolla voit arvioida, kuinka paljon asumistukea voit saada.

 www.kela.fi/laskuri

Hakeminen ja maksaminen

Voit hakea yleistä asumistukea verkossa osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Voit hakea etuuksia myös hakemuslomakkeilla, joita saa Kelan verkkosivuilta osoitteesta www.kela.fi/lomakkeet

 Saat hakemuslomakkeita myös Kelan toimistoista.

- Toimita hakemuslomakkeet Kelan palvelupisteeseen.
- Tarkista hakuajat ja tulorajat.
- Tarkista hakemuksesta, mitä liitteitä siinä pitää olla.

 Kysy lisätietoja Kelan palvelunumerosta 020 692 201 ma–pe klo 8–18

 tai Kelan toimistosta.

Asumistuen maksaminen

Kun Kela on käsitellyt hakemuksesi, saat kotiin tukea koskevan päätöksen. Päätöksessä kerrotaan tuen suuruus ja perustelut. Saat päätöksen myös, jos se on kielteinen.

Kela maksaa yleisen asumistuen tilillesi kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Asumistuki voidaan maksaa myös suoraan vuokranantajalle.

Kela tarkistaa asumistuen vuoden välein.

Asumistuki voidaan tarkistaa tätä aikaisemmin, jos elämäntilanteesi on muuttunut, esimerkiksi jos tulosi ovat nousseet tai pienentyneet.

Kela palvelee

Verkossa

Voit hoitaa Kela-asioitasi helposti verkossa. Kelan verkkosivuilta saat tietoa. Voit laskea tukien määriä laskureilla. Kelan verkkosivut ovat osoitteessa www.kela.fi

Kelan asiointipalveluissa on turvallista hoitaa asioita verkossa. Asiointipalveluun kirjautud omilla verkkopankkitunnuksillasi tai matkapuhelimesi mobiilivarmenteella.

Kelan asiointipalvelussa voit

- hakea Kelan tukia
- lähettää liitteitä
- katsoa hakemuksesi käsittelytilanteen
- ilmoittaa muutoksista
- lakkauttaa tuen.

Kelan asiointipalvelut ovat osoitteessa

 www.kela.fi/asiointi

Kelan työntekijät ovat väitölovelvollisia. He eivät saa puhua asiakkaiden asioista ulkopuolisille.

Puhelimessa

 Lapsiperheiden tuet
020 692 206

 Asumisen tuet
020 692 201

Toimistossa tai yhteispalvelupisteessä

 Kelan toimistot palvelevat kaikissa Kelan tukiin liittyvissä asioissa.

Lähimmän Kelan toimiston tai yhteispalvelupisteen osoitetiedot

 www.kela.fi/yhteystiedot

Osoitetiedot ja palvelunumerot ovat myös paikallisissa puhelinluetteloissa.

Ajanvarauksella

Voit varata ajan Kelan toimistoon tai puhelinneuvontaan.

Varaa aika, jos elämässäsi on tapahtunut iso muutos tai asiasi on muuten monimutkainen.

Varaa aika osoitteessa

 www.kela.fi/ajanvaraus
tai soita Kelan palvelunumeroon.

Jos tarvitset tulkkausapua, ota yhteys Kelaan tai katso lisätietoja osoitteesta

 www.kela.fi/tulkkaus

Ilmoita muutoksista

Jos saat jotain Kelan tukea, muista ilmoittaa pikaisesti Kelaan, jos tilanteessasi tapahtuu muutoksia. Sellaisia tilanteita voivat olla asumisessa, tuloissa, lasten määrässä tai parisuhteessa tapahtuvat muutokset.

Takaisinperintä

Jos Kela maksaa tukea liikaa virheellisten tietojen takia, se joudutaan perimään sinulta takaisin.

 www.kela.fi/takaisinperinta

tai soita Perintäkeskukseen
020 634 4940 (ma–pe klo 9–16).

Muutoksenhaku

Voit hakea muutosta Kelan päätökseen. Saat päätöksen mukana ohjeet muutoksen hakemiseksi. Jos sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä ensin Kelaan:

 Lapsiperheiden tuet
020 692 206

 Asumisen tuet
020 692 201

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta
Puhelin 0295 163 800
www.somla.fi

Jos sinulla on kysyttävää tuesta tai saamastasi päätöksestä, ota yhteyttä!

ma–pe kello 8–18

Asevelvollisen tuet ___ 020 692 200
Asumisen tuet _____ 020 692 201
Eläkeasiat _____ 020 692 202
Kela-kortti ja
EU-sairaanhoitokortti __ 020 692 203
Kuntoutus _____ 020 692 205
Lapsiperheiden tuet ___ 020 692 206

Maasta- ja
maahanmuutto _____ 020 634 0200
Omaisien kuoltua _____ 020 692 208
Opiskelijan tuet _____ 020 692 209
Sairastaminen _____ 020 692 204
Työttömyysajan tuet __ 020 692 210
Vammaistuet _____ 020 692 211

Kelan esitteet

Esitteet suomeksi | på svenska | in English | Davvisámegiella |
eesti keel | Русский

Koti ja perhe

Lapsiperheen etuudet ja asumisen tuet

Terveys ja kuntoutus

Sairauteen liittyvät korvaukset ja päivärahat,
kuntoutus ja vammaisetuudet

Opiskelu

Opiskelijan tuet ja asevelvollisen avustukset

Työttömyys

Työttömyysajan tuet

Eläkkeelle

Eläketurva, asumisen tuki ja hoitotuki

Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille

Miten pääset Suomen sosiaaliturvaan
ja mitä tapahtuu kun muutat ulkomaille?

Esitteitä saat Kelan toimistoista ja yhteispalvelupisteistä.
Esitteet muilla kielillä verkossa www.kela.fi /muutkielet

